

คู่มือปฏิบัติงาน
การจัดการทรัพยากร
เรื่อง การจัดเก็บหนังสือภายในห้องสมุดด้วยรหัสสี

จัดทำโดย
สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

ประเด็นความรู้ เรื่อง “การจัดเก็บหนังสือภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ด้วยรหัสสี”

เป้าหมายของการจัดการความรู้ : เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงขั้นตอนการจัดเก็บหนังสือภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ด้วยรหัสสีก่อนออกให้บริการ จัดทำตารางรหัสสี ขั้นตอนการปฏิบัติ ง่ายต่อการจัดเก็บ และจัดเรียงหนังสือชั้นบนชั้น

ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการนำ KM มาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน : เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้แนวปฏิบัติงานที่ดีการจัดเก็บหนังสือภายในห้องสมุดด้วยรหัสสี ตารางรหัสสี ทำให้ลดข้อผิดพลาดการจัดเก็บ การค้นหาตัวเล่ม และการจัดเรียงหนังสือที่ให้บริการ

ความเป็นมา

การจัดหมวดหมู่หนังสือสำหรับห้องสมุด นอกจากการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC: Library of Congress Classification) โดยแบ่งเป็น 20 หมวดใหญ่ใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ A-Z ยกเว้น I Q W X Y ผสมกับตัวเลขอารบิก ตั้งแต่เลข 1-9999 และอาจเพิ่มจุดทศนิยมกับตัวเลข 20 หมวด ได้แก่ A= ความรู้ทั่วไป (General Works) B = ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา (Philosophy Psychology, Religion) C = ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ (Auxiliary Sciences of History) D = ประวัติศาสตร์ทั่วไป และประวัติศาสตร์โลกเก่า (History : General and Old World) E-F = ประวัติศาสตร์ : อเมริกา (History : America) G = ภูมิศาสตร์ โบราณคดี นันทนาการ (Geography, Antropology, Recreation) H = สังคมศาสตร์ (Social Sciences) J= รัฐศาสตร์ (Political Science)

K = กฎหมาย (Law) L = การศึกษา (Education) M = ดนตรี (Music and Books on Music) N = ศิลปกรรม (Fine Arts) P = ภาษาและวรรณคดี (Philology and Literatures) Q = วิทยาศาสตร์ (Science)

R = แพทยศาสตร์ (Medicine) S = เกษตรศาสตร์ (Agriculture) T = เทคโนโลยี (Technology)

U = ยุทธศาสตร์ (Military Science) V = นาวิกศาสตร์ (Naval Science) Z = บรรณานุกรม

และบรรณารักษศาสตร์ (Bibliography, Library Science) รวมถึง Juv หนังสือนวนิยาย รส. เรื่องสั้น งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ซึ่งใช้เลขเรียกตามที่ห้องสมุดกำหนด เมื่อวิเคราะห์เลขหมู่และจัดไว้เป็นหมวดต่างๆแล้ว เราก็จะไปสู่ขั้นตอนของการติดแถบสีเลย เพื่อกำหนดที่อยู่ให้หนังสือหมวดหมู่เดียวได้อยู่ด้วยกัน และสามารถให้นักศึกษา หรือผู้รับบริการ หาได้ง่ายและง่ายต่อการจัดเก็บ

ตัวอย่างตารางสีหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

หมวด	ตัวเลือก	แดง	เขียว	น้ำเงิน	หมายเหตุ
หนังสือทั่วไป					
A	RGB	0	176	240	
B	RGB	247	150	70	
C	RGB	0	176	80	
D	RGB	230	175	0	
E-F	RGB	146	208	80	
G	RGB	178	161	199	
H	RGB	141	179	226	
J	RGB	119	140	220	
K	RGB	149	245	61	
L	RGB	248	78	118	
M	RGB	165	165	165	
N	RGB	0	0	255	
P	RGB	255	102	0	
Q	RGB	255	255	0	
R	RGB	143	69	199	
S	RGB	217	151	149	
T	RGB	102	255	153	
U	RGB	255	51	204	
W	RGB	253	62	47	
Z	RGB	59	160	187	
นว/Fic	RGB	178	161	199	
		255	204	255	

หนังสืออ้างอิง					
Ref	RGB	สีตามหมวดหมู่			
หมวดหมู่		255	0	0	
หนังสือเยาวชน					
ย/JUV	RGB	255	102	255	
		255	204	0	
หนังสือเรื่องสั้น ตัวอักษร รส และผู้แต่งสีขาว					
รส	RGB	54	95	145	
หนังสือญาณสังวร					
ญาณสังวร	RGB	สีตามหมวดหมู่ / ตัวหนังสือผู้แต่งสีเหลือง			
		54	95	145	
หนังสืออรรถกถาบาลี					
	RGB	สีตามหมวดหมู่			
		255	255	0	
หนังสือในหลวง King Bhumibol					
	RGB	สีตามหมวดหมู่			
		51	199	245	

หมวด	ตัวเลือก	แดง	เขียว	น้ำเงิน	หมายเหตุ
ดุขุฎินิพนธ์ มจพ.					
Thes	RGB	255	102	0	
Ph.D					
บพอ					

ดุขนิพนธ์ มหาวิทยาลัยอื่นๆ					
Theses	RGB	239	113	224	
Ph.D					
ด้วย					
สาขา					
วิทยานิพนธ์ มจพ.					
Thes	RGB	สีตามสาขาวิชา			
ด้วย					
สาขา					
วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยอื่นๆ					
Theses	RGB	สีตามสาขาวิชา			
ด้วย					
สาขา					
สารนิพนธ์ มจพ.					
IS	RGB	สีตามสาขาวิชา			
ด้วย					
สาขา					
ตารางสีตามสาขาวิชา					
สาขาศึกษาศาสตร์	ด้วย	แดง	เขียว	น้ำเงิน	
หลักสูตรและการสอน	คช1	149	245	61	
บริหารการศึกษา	คช2	141	179	220	
เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา	คช3	217	151	149	
ประเมินและวัดผลการศึกษา	คช4	231	137	99	
ศิลปศาสตร์	คป	255	51	204	
เศรษฐศาสตร์	คศ	253	62	47	
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ					
สาธารณสุข	วส1	0	0	255	
สิ่งแวดล้อม	วส2	146	208	80	
บริหารโรงพยาบาล	วส3	178	161	199	
วิศวกรรมศาสตร์	วศ	255	102	0	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วท	255	255	0	
วิทยาการจัดการ/ บริหารธุรกิจ	วจ/ บธบ	255	204	255	
รัฐศาสตร์	รศ	217	151	149	
รัฐประศาสนศาสตร์	รปศ	141	179	226	
ส่งเสริมการเกษตร	สส	165	165	165	

โครงการนักศึกษา					
สาขาบริหารธุรกิจ					
Project	RGB	141	179	226	
บธบ					
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					
Project	RGB	255	255	0	
วท					

วิธีการพิมพ์รหัสหมวดหมู่ด้วยรหัสสี

1. จัดพิมพ์หมวดหมู่ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel ตั้งค่าระยะความกว้างและสูงให้พอเหมาะกับสติ๊กเกอร์ในแต่ละดวงให้ตรง
2. นำหนังสือที่ผ่านการวิเคราะห์หมวดหมู่เรียบร้อยแล้วมาพิมพ์สติ๊กเกอร์ติดสันหนังสือแยกประเภทหมวดหมู่เพื่อง่ายต่อการกำหนดสีหมวดหมู่
3. นำตารางสีหมวดหมู่มาพิมพ์สติ๊กเกอร์ติดแถบหนังสือ (เลขเรียกหนังสือ Call No.)

วิธีติดแถบสี

1. ใช้เครื่องวัดทาบที่มุมล่างด้านซ้ายของหนังสือ ใช้ดินสอด่ขีดทำรอยเบาๆ
 2. ติดแถบสีได้เส้นที่ทำรอยขีดไว้ ให้ติดแถบสีโดยกะระยะพาดจากปกหน้าอ้อมไปถึงปกหลังในระยະที่เท่าๆกัน เพื่อความสะดวก (ส่วนด้านบนเส้นเพื่อไว้สำหรับการทำแบบครบขั้นตอนในภายหลังเพิ่มเติมได้)
-